

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

De leden van de gemeenteraad van de
gemeente Groningen
te
GRONINGEN

GRIFFIE	
reg.nr.	gr08.1734892
ingek.	- 2 OKT 2008
class.	- 207.51
te beh. door:	qe
kopie gez. aan:	

Wij zijn met het
openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1,
2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

In uw antwoord graag
datum en kenmerk
vermelden.

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.gro
ningen.nl

Website

Telefoon (050) 367 76 65 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD 08.1730573

Datum 26-09-2008 Uw brief van
- 2 OKT 2008

Uw kenmerk

Geachte heer/ mevrouw,

In de raadscommissie Financiën en Veiligheid van de gemeente Groningen van 13 februari 2008 is naar aanleiding van een bespreking van de contourennota besloten tot een tussenrapportage over de verdere stappen voor de verdere inrichting van de GR-Meerstad. Aanvankelijk was het de bedoeling om deze nog voor de zomervakantie te kunnen bespreken. Dit bleek niet haalbaar en we u per brief voorgesteld om u een tussenrapportage te zenden. De gemeenteraad van de gemeente Slochteren heeft ingestemd met de contourennota.

In deze tussenrapportage gaan we in op de in de contourennota benoemde kernpunten van de inrichting van de GR-Meerstad. Daarbij gaat het om de volgende vragen, die u ook in eerdere voorstellen bent tegen gekomen:

1. Welke *taken en bevoegdheden* willen we de GR verstrekken? Wat impliceert een takenpakket gebaseerd op ontwikkeling, inrichting en realisatie van Meerstad? Welke taken zouden dan nog anderszins moeten worden afgestemd? En hoe zou dat gestalte moeten krijgen? Wanneer eindigen de taken van de GR en hoe worden deze vervolgens door een van de betrokken gemeenten opgepakt?
2. Welke *verhoudingen* gelden er binnen een GR? Deze kent een vorm analoog aan die van een gemeente: een voorzitter, een DB en een AB. Hoe worden deze gevuld? En wat is het aandeel van beide gemeenten hierin?
3. De *organisatie* van de GR-Meerstad. Hoe en tegen welke voorwaarden kan een beroep worden gedaan op een ambtelijk apparaat?
4. Hoe en met welke bevoegdheden kan een *bewonerscommissie* ('territoriale commissie') worden ingericht?

GRILL

OK

Daar kan vanuit de behandeling in de raden aan toe worden gevoegd:

5. *Hoe ontwikkelen de inkomsten en uitgaven zich*, zowel op de korte als de lange termijn?. Daarbij horen ook afspraken over een financiële verdeelsleutel tussen beide gemeenten.

Bij de bespreking van het eerste punt, de taken en bevoegdheden van de GR-Meerstad, gaan we ook nader in op de zogenoemde GR-Plus.

We hebben de afgelopen maanden hard gewerkt aan het verder vormgeven van de GR Meerstad. Met inbegrip van datgene wat in de raadscommissies is besproken, streven wij er naar om in de raadscommissies en raden van december 2008 een definitief voorstel tot instelling van de GR-Meerstad voor te leggen, inclusief een juridisch overdrachtsdocument, een begroting en de organisatiestructuur.

1. Taken en bevoegdheden

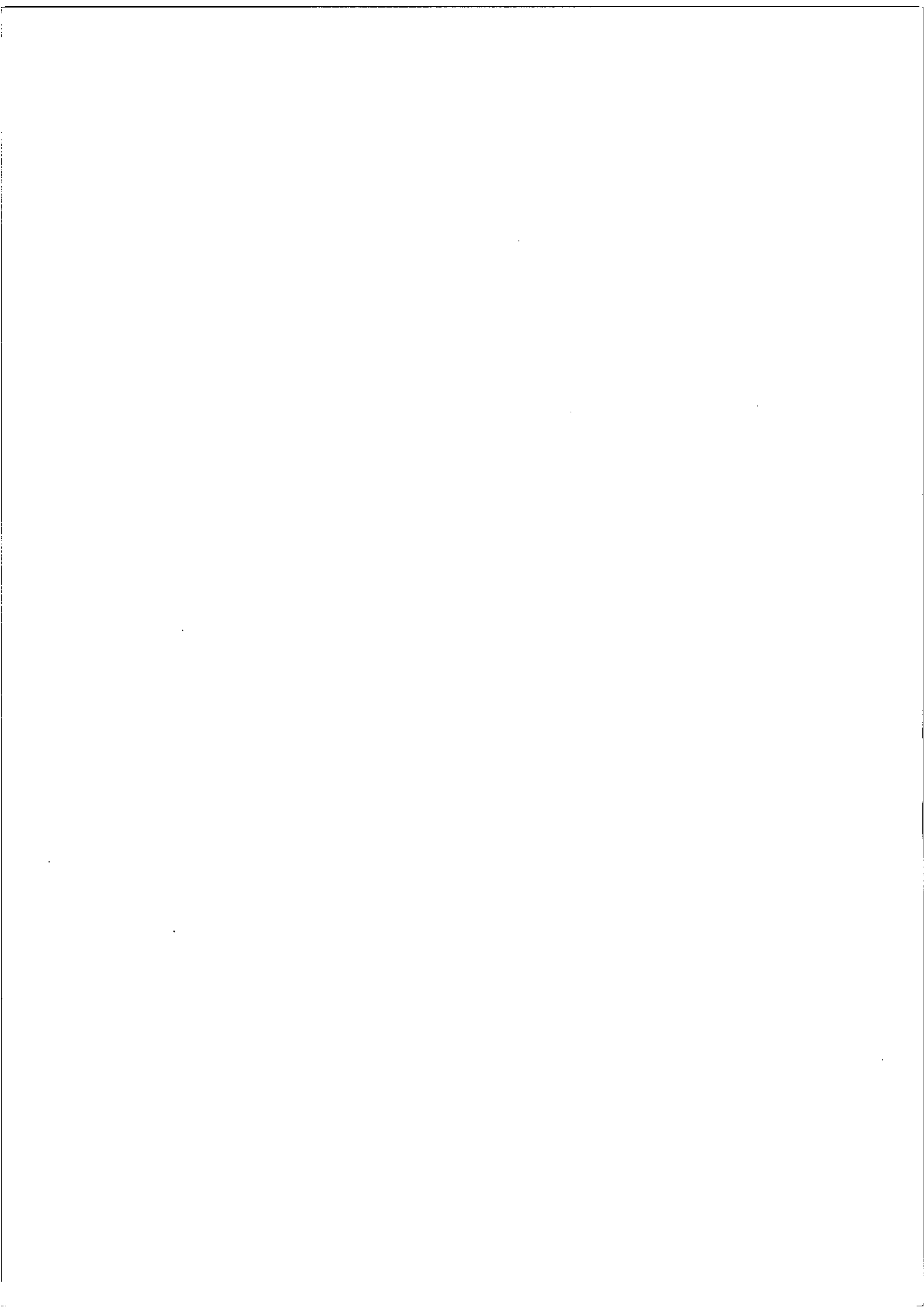
Publiek en privaat

De komende ongeveer twintig jaar krijgt de gebiedsontwikkeling Meerstad z'n beslag. De bouw van de huizen en de inrichting van het gebied is primair een taak van de Grondexploitatie Maatschappij Meerstad (GEMM): Bureau Meerstad. Naast de private en andere publieke partijen nemen de gemeenten Groningen en Slochteren hierin als aandeelhouder risicodragend deel. Aan deze publiek private constructie wordt niet getornd. De gemeenten blijven op de huidige titels productiehouders in het GEMM.

Maar daarmee is de kous niet af. Want er zijn ook nog de gemeentelijke publieke verantwoordelijkheden die niet in de PPS constructie (het GEMM) zijn ondergebracht en waarvan het ook niet voor de hand ligt om dat te doen. Het betreft zaken als het stichten van scholen, verlenen van vergunningen, het realiseren van afvalvoorzieningen. De discussie, verantwoording en politieke besluitvorming hierover vindt binnen de colleges en raden van Slochteren en Groningen nu nog apart plaats.

Bestuurlijke bevoegdheden van de GR

Met de GR-Meerstad willen de beide gemeentebesturen de publieke verantwoordelijkheden gezamenlijk oppakken en zowel de politiek-bestuurlijke besluitvorming als de uitvoering daarvan in een gemeenschappelijk orgaan beleggen. Dit is vanuit het idee dat we als gemeentelijke partners de handen ineen willen slaan om daarmee de realisatie en de kwaliteit van Meerstad te bevorderen. Met andere woorden: beide gemeenten willen Meerstad vormgeven als ware zij één lokale overheid. Dit vraagt ook om een gezamenlijke besluitvorming.

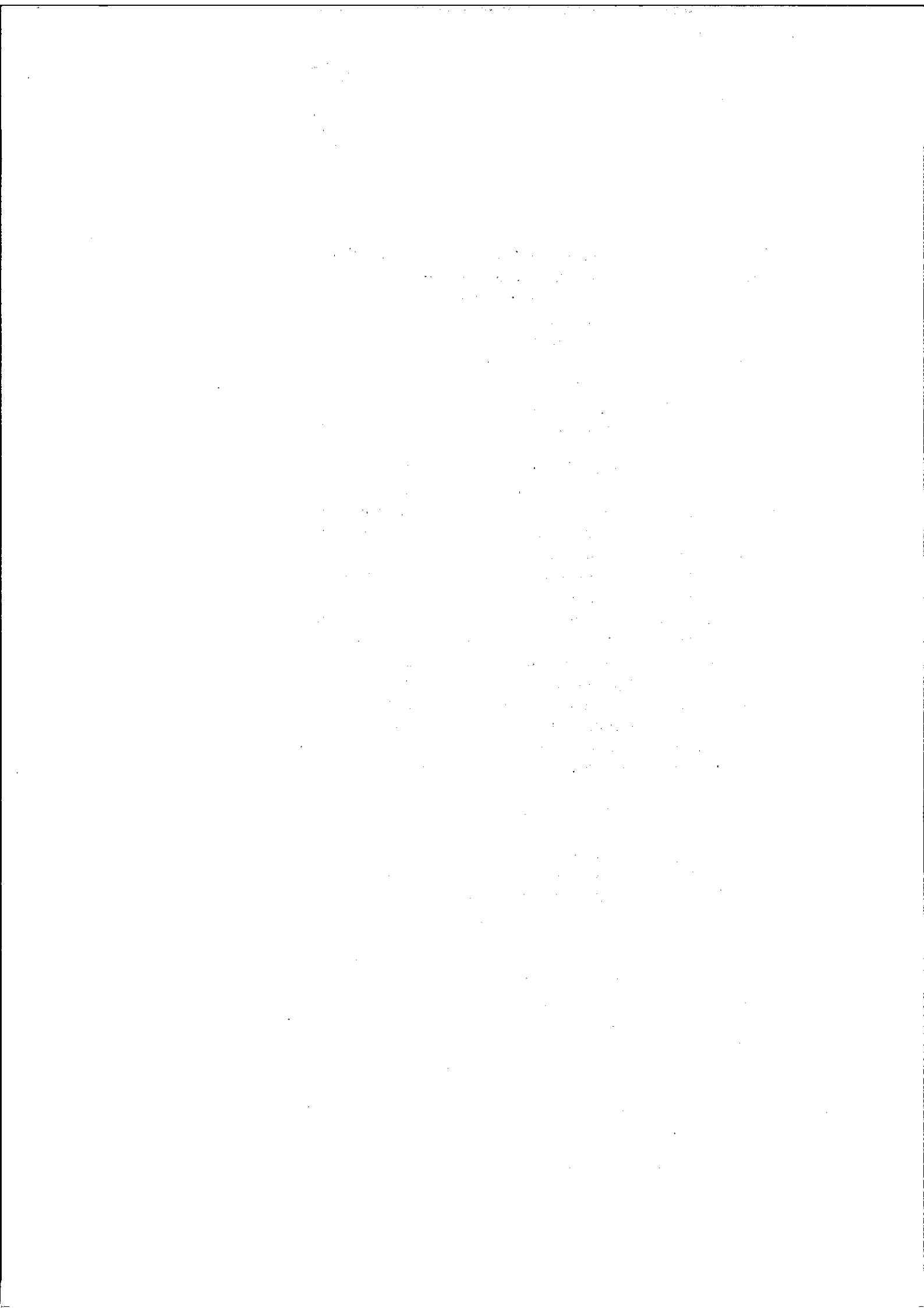
Voor beide gemeenten is de GR Meerstad 'een vehikel' om Meerstad gezamenlijk vorm te geven. In de contourennota hebben wij geschetst dat *we de GR- Meerstad willen richten op het ontwikkelen, inrichten en realiseren van de publiek gemeentelijke taken, voor zover deze bij de gemeenten zijn belegd*. We willen dat de GR Meerstad daadkrachtig kan opereren. Dit houdt voor ons in dat, gelet op de doelstelling van de GR, de GR ook de bevoegdheden en middelen in handen moet hebben om deze doelstelling waar te kunnen maken. Wij stellen daarom voor om tot een maximale overdracht van bestuurlijke bevoegdheden te komen. Deze zijn nu nog bij de beide afzonderlijke gemeenten belegd.

Het functioneren van de Gemeenschappelijke Regeling is in tijd begrensd. De logische consequentie is dat we niet alle gemeentelijke bevoegdheden overdragen, maar alleen die bevoegdheden die relevant zijn in de periode waarin de Gemeenschappelijke Regeling functioneert, en dat is in de fase van planvorming en realisatie van Meerstad. Dit houdt in dat, gerelateerd aan de doelstelling, we geen noodzaak zien om het verstrekken van paspoorten, het verstrekken van uitkeringen of Wmo voorzieningen over te hevelen naar de GR-Meerstad. Maar we willen wel de bevoegdheden overdragen die te maken hebben met de totstandkoming van publieke voorzieningen, duurzaamheid of planning van de afvalinzameling. Het verschil zit hem er in dat in het eerstgenoemde rijtje nauwelijks tot geen verband bestaat met de vormgeving en inrichting van Meerstad, terwijl in het tweede rijtje van bevoegdheden dat wel het geval is. Het eerste rijtje van bevoegdheden blijft onderdeel van de afzonderlijke gemeenten, bepaald door de huidige gemeentegrenzen, waarbij we overigens wel de afstemming zullen zoeken.

Een tweede voorgestelde inperking zit hem in de tijdelijkheid. We willen de bestuurlijke bevoegdheden tijdelijk aan de GR overdragen. Zodra de doelstelling van de GR is gerealiseerd kan die worden opgeheven. Daarmee is de GR-Meerstad, voor de duur van het project, een tijdelijk construct. Het is gericht op gezamenlijke planvorming, beleid en realisatie. Dit houdt in dat zodra de fase van realisatie is afgerond, dus zodra 'het stof is opgetrokken', de afzonderlijke gemeenten het heft zelf weer in handen nemen.

Zoals eerder gemeld kunnen op termijn eventuele voorstellen tot grenscorrecties op basis van wederkerigheid, in GR-verband besproken worden en daarna aan beide gemeenteraden worden voorgelegd. Grenzen in Meerstad doen er in elk geval bij de aanleg niet toe, het hoeft dus niet op voorhand al een onderwerp van bespreking te zijn.

Dit betekent dat na de realisatie 'het stokje moet worden overgedragen'. Er is dan sprake van een overdrachtsmoment. Dit kan per deelplan c.q. gebied of per meerdere samenhangende deelplannen zijn. Er is dan sprake van een 'stabiele situatie' waarin voor de betrokken gemeenten inzicht bestaat in de inhoud van de activiteiten, investeringen en toekomstige kosten. Het is niet mogelijk en niet wenselijk om nu exact vast te stellen wanneer het

overdrachtmoment is. Wij zullen in gezamenlijkheid het juiste moment van overdracht moeten bepalen. Dit zal te zijner tijd, naar bevind van zaken, moeten worden vastgesteld. Wij stellen daarom voor om de juiste overdrachtmomenten door het AB en DB van de GR te laten bepalen.

Een derde inperking wordt bepaald door juridische grenzen. Zo kan de GR niet zelf zijn begroting vaststellen; daarvoor zijn de afzonderlijke gemeenten verantwoordelijk. Uiteraard willen wij de GR-Meerstad vormgeven met inachtneming van deze juridische regels vormgeven. In bepaalde gevallen, namelijk het opstellen van bestemmingsplannen willen wij tot een volgende werkwijze komen. Formeel juridisch gezien kan de GR geen bestemmingsplan vaststellen. Maar gezien het feit dat bestemmingsplannen een cruciaal onderdeel vormen van het vormgeven van Meerstad stellen wij voor dat bestemmingsplannen in de GR (AB en DB) worden besproken en alleen voor een formele vaststelling in de raden worden behandeld. Met andere woorden: *de jure* blijven de gemeenten beslissen, *de facto* vindt de centrale discussie dan in GR-Meerstad plaats

Samenvattend: wij zijn een voorstander van maximale overdracht van bestuurlijke bevoegdheden, voor zover gerelateerd aan de doelstelling van de GR, en verder ingeperkt door de tijdelijkheid van de overdracht en de juridische context. Het is vervolgens aan de GR om te bepalen op welke beleidsterreinen en hoe vergaand de bevoegdheden worden uitgeoefend. Als het *de jure* onmogelijk is bevoegdheden over te dragen, terwijl het toch een belang is voor de GR, dan wordt voor de GR een praktische oplossing gezocht om toch als lokale overheid te functioneren.

Het lijstje van publiekrechtelijke bevoegdheden (en uitvoerende taken), zoals gepresenteerd in de bijlage, is gebaseerd op een 'positieve toekenning'; dat wil zeggen dat we alleen zaken benoemen, waarvan we voorstellen om het in GR verband te beleggen. Wij hebben daarbij zoveel mogelijk de driedeling beleid/planvorming, realisatie (voor de GR) en beheer c.q. onderhoud (voor de gemeenten) gehanteerd.

Bovenstaande punten vormen als het ware een brug tussen de voorgestelde taken en de op te stellen startbegroting van de GR-Meerstad; de financiële vertaling van de taken keert hierin terug. De bevoegdheden zullen in het juridisch overdrachtsdocument (de juridische grondslag) nader worden opgenomen en exact worden omschreven.

GR-plus

Wij hebben bij de voorgestelde taken- en bevoegdheden van de GR-Meerstad de mogelijkheden van een GR plus goed in ogenschouw genomen. Wij zijn echter van mening dat de extra mogelijkheden die de plusvariant oplevert,

niet van een expliciete meerwaarde zijn voor wat we met de GR-Meerstad beogen. De zaken, waarvan wij voorstellen om die over te hevelen naar de GR, zijn in onze ogen toereikend om de ontwikkeling, realisatie en uitvoering van het Meerstad project te realiseren. De 'plus' in de Wgr-plus variant heeft namelijk alleen betrekking op extra bevoegdheden in verband met *regionale* afstemmingstaken in stedelijke gebieden (zie bijlage), bijvoorbeeld rondom een regionaal sociaal economisch plan of een verkeersplan (zoals het Kolibri project). De Wgr-plus is specifiek toegesneden op de zogenoemde Stadsregio's. Het Rijk gaat zeer restrictief om met het verlenen van een status van Stadsregio. Er komen alleen gebieden in aanmerking waarbij sprake is van een centrumstad plus een flink aantal gemeenten in de naaste regio. Dit is in ons gebied te vergelijken met het complete gebied van de regiovisie Groningen-Assen. De schaal van de gemeenten Groningen-Slochteren is als zodanig te beperkt. Het zou daarom een grote omtrekkende beweging zijn als we GR-Meerstad zouden realiseren via de omvorming van de regiovisie Groningen-Assen tot een Stadsregio op basis van de Gr-plus regeling.

Wij stellen daarom voor om af te zien van vormgeving van de GR-Meerstad via een Wgr-plus constructie. Wij achten gezien de doelstelling van de GR-Meerstad nut en noodzaak niet aanwezig en de realisering daarvan zou eerder een complicerende factor vormen, met bovendien weinig tot geen kans op erkenning van het Rijk.

2. Bestuurlijke verhoudingen

Wij willen de inrichting van de GR-Meerstad zo eenvoudig mogelijk vormgeven. Wij zijn een voorstander van gelijkwaardige verhoudingen tussen Groningen en Slochteren als het gaat om de samenstelling van het bestuur van de GR. Het komt niet vaak voor dat er een gemeenschappelijke regeling tussen 'slechts' twee gemeenten wordt afgesproken. Gelijkwaardige verhoudingen past in dit geheel omdat geen van de beide partijen de ander kan overvleugelen. Om de vereiste slagvaardigheid te kunnen waarborgen stellen wij voor om een onafhankelijk voorzitter, te benoemen. We stellen voor een Algemeen Bestuur van achttien leden samen te stellen: zeven raadsleden uit Slochteren en zeven raadsleden uit Groningen en vanwege het monisme van een GR aan te vullen met een Dagelijks Bestuur dat bestaat uit vier leden: twee collegeleden uit Slochteren en twee uit Groningen. Wij stellen voor de AB leden te laten bestaan uit de raadsleden uit hoofde van hun functie. Dit wisselt dus na vier jaar. Het voordeel hiervan is dat het AB blijft bestaan uit een representatief deel van de afzonderlijke raden. De koppeling van het AB met de gemeenteraden blijft daardoor nadrukkelijk aanwezig.

We hebben oog voor de argumenten vanuit de raden dat door deze gelijkwaardige samenstelling een patstelling zou kunnen ontstaan. Een oplossing zou kunnen worden gevonden in het aanstellen van een onafhankelijk voorzitter. Zo'n voorzitter kan, op basis van gezag, een belangrijke brugfunctie vervullen wat de slagvaardigheid ten goede komen. Dit komt de slagkracht van de *GR-Meerstad* ten goede. Een arbitragecommissie, zoals in de contourennota al is voorgesteld, kan als achtervang worden gebruikt.

3. Organiserend vermogen

Wij willen een GR waarvan de inrichting van de eigen organisatie sober, doelmatig en daadkrachtig is: geen dubbelingen in gemeentelijke organisaties, wel optimaal gebruik maken van de staande gemeentelijke organisaties. Concreet betekent dit een pleidooi voor een minimaal ambtelijk apparaat 1 secretaris/directeur, 1 controller, 1 communicatiemedewerker, 1 secretariële ondersteuner en een aantal beleidsregisseurs.

De GR-organisatie speelt een coördinerende rol; verder willen we zoveel mogelijk gebruik maken van de staande gemeentelijke organisatie. Dit willen we doen op basis van: kwaliteit, beschikbaarheid, gewenste invloed op resultaat en proces en kosten van de inhuur.

Verder overwegen we een kwartiermaker te benoemen: deze kan vooruitlopend op de definitieve vorming van de GR-Meerstad al stappen maken om de GR-organisatie op poten te zetten.

4. Bewonersbetrokkenheid

Pionieren:

Meerstad betekent pionieren. En wel in meerdere opzichten. Prognoses gaan er vanuit dat in Meerstad uiteindelijk 28.000 mensen zullen wonen. Meerstad zal de komende decennia worden gekenmerkt door een voortdurende toestroom van nieuwe Meerstadse. Gezamenlijk zullen deze inwoners (oud en nieuw) Meerstad een gezicht geven. Hoe dat gezicht er uit komt te zien, is vanzelfsprekend nog onduidelijk. Maar wij zien wel een taak voor ons weggelegd om aan de sociale samenhang in Meerstad een impuls te geven.

Meerstad betekent ook bestuurlijk pionieren. Nergens in Nederland is er voor gekozen om een uitbreidingsplan van een dergelijke omvang, op het grondgebied van twee gemeenten, via een gemeenschappelijke regeling vorm te geven. De bijzonderheid van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Meerstad is dat het een tijdelijke bestuurlijke entiteit is, met bestuurders vanuit de twee deelnemende gemeenten. Dit wil zeggen dat ook in bestuurlijk opzicht er sprake is van bestuurders, die voor menigeen in het Meerstadgebied nog onbekend zullen zijn. Dit vraagt om een 'nadere

kennismaking' tussen de bestuurders van de GR en de bewoners (in sp ). Dit stelt eveneens hoge eisen aan de interactie tussen de GR (-organisatie) en de inwoners van Meerstad.

Er is dus alle reden om vanaf de start van de GR-Meerstad gericht aandacht te besteden aan de bewonersbetrokkenheid; zowel tussen Meerstadjers onderling als de betrokkenheid bij de besluitvorming in GR verband. Wij denken daarbij aan een opzet die gaandeweg, samen met de bewoners, ook verder zal worden doorontwikkeld. We beschrijven de opzet hiervan.

Bewonerscommissie Meerstad

Wij willen dit op twee manieren realiseren. Ten eerste via een bewonerscommissie Meerstad, die als adviesorgaan van de GR-Meerstad (AB en DB) functioneert. Op dit moment is er een 'klankbordgroep' bij Bureau Meerstad actief. Het voorstel is om, in overleg met deze klankbordgroep te kijken of deze verder uitgebouwd kan worden tot de bewonerscommissie die als adviesorgaan van de GR Meerstad kan functioneren. De vereiste bepalingen daarvoor zullen in de juridische tekst van de GR worden neergelegd.

Het adviesorgaan kan, daar waar de fase van definitief beheer is aangebroken, eveneens overgaan in een zelfstandige bewonersvereniging.

'GRIS', Meerstad Community en wijkwebsite

Ten tweede willen we optimaal gebruik maken van het internet om de onderlinge samenhang en bestuurlijke betrokkenheid te verstevigen. Vanuit de GR zal daarvoor een specifieke website, gekoppeld aan het herkenbare (www.meerstad.eu) worden onderhouden. Deels zal dit functioneren als een bestuurlijk informatiesysteem, maar dan gekoppeld aan het functioneren van het AB en DB en de bewonerscommissie van de GR (een GR infosysteem, 'GRIS'). Daarnaast willen wij via deze site ook een Meerstad community in het leven roepen. Wij willen actief de mogelijkheden onder de aandacht brengen om als Meerstadjer zelf een website vanuit (en over) de wijk aan te maken. Daarvoor kan, ontleend aan het project voor de wijkwebsites in de gemeente Groningen, een gratis programma ter beschikking worden gesteld. De koppelingen met overige wijkwebsites kan dan gemakkelijker worden gelegd.

Ervaringen in bijvoorbeeld de wijk Paddepoel-Zuid leert dat waarschijnlijk snel van de mogelijkheden van een community gebruik zal worden gemaakt; zowel voor het leggen van onderlinge contacten als voor praktische zaken. Zo kunnen de mogelijkheden van internet een praktische en activerende bijdrage leveren aan een levendige bewonersbetrokkenheid in Meerstad.

Uitvoering

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

2. The second part of the document outlines the specific procedures for recording transactions. It details the steps from identifying a transaction to entering it into the accounting system, ensuring that all necessary information is captured and verified.

3. The third part of the document discusses the role of the accounting department in monitoring and controlling the company's financial performance. It highlights the importance of regular reviews and the use of financial ratios to assess the company's position.

4. The fourth part of the document addresses the issue of budgeting and forecasting. It explains how the accounting department works with other departments to develop a budget and how it monitors actual performance against the budgeted figures.

5. The fifth part of the document discusses the importance of internal controls and the role of the accounting department in implementing and maintaining them. It emphasizes that strong internal controls are essential for preventing fraud and ensuring the accuracy of financial statements.

Binnen de GR organisatie zelf zal bewonersbetrokkenheid in de vorm van onderhoud van de bewonerscommissie en de mogelijkheden van internet actief moeten worden onderhouden. In een door deze organisatie op te stellen communicatieplan wordt aan bovenstaande initiatieven een praktische vertaling gegeven. Het streven is er op gericht om gelijktijdig met de start van de GR de bewonerscommissie in het leven te hebben geroepen en de website in de lucht te hebben. Veel hangt echter af van het adequate 'reële en virtuele' onderhoud van communicatie, vanaf het moment dat de GR van start is gegaan.

5. Financiën

De begroting vormt het financiële spiegelbeeld van de voor de GR geformuleerde taken en bevoegdheden. De in paragraaf één vermelde taken vormen de hoofdstukken van de startbegroting van de GR. Dit is een startbegroting omdat er weliswaar het nodige beleid is vastgesteld, maar er moet op diverse terreinen ook nog het nodige worden ontwikkeld. Dit moet gaandeweg verder worden ingevuld.

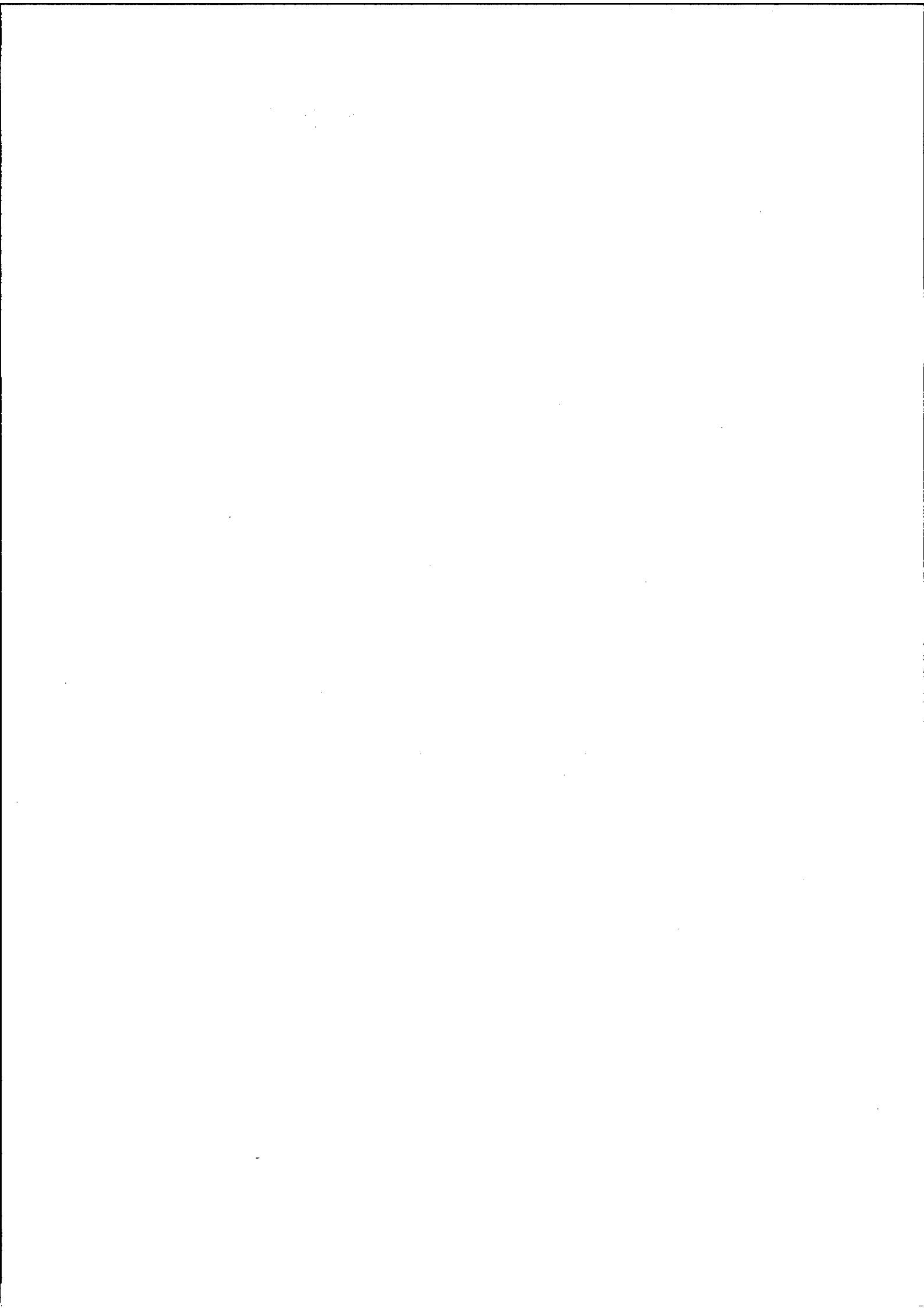
Op dit moment worden de verschillende onderdelen verder doorberekend. Dit is bepaald geen sinecure, want we stellen voor om een totale begroting te maken voor de gehele tijdsperiode van het project Meerstad. Hierin worden de baten en lasten opgenomen van het beleid, de uitvoering (realisatie) en het tijdelijke beheer. Dit levert een integrale begroting op en een meerjarenperspectief. Dit maakt het mogelijk om in GR-verband tot brede (beleids-) afwegingen te kunnen komen.

Wanneer er sprake is van een overdrachtsmoment (zie hiervoor paragraaf 1) zal ook een verrekening plaatsvinden. Een nader uitgewerkt voorstel voor deze verrekening, zal gezamenlijk met een startbegroting, bij het raadsvoorstel van december worden weergegeven.

Vervolg

De komende maanden worden de puntjes op de i gezet in de voorstellen tot een nader inrichtingsvoorstel van GR-Meerstad: de GR begroting, inclusief verdeelsleutel, de juridische basis van de GR en de organisatie van de GR. Dit zijn echter meer 'technische doorvertalingen' in lijn met de richting zoals hiervoor al geschetst. In die zin beschouwen we de besprekingen in de raden als richtinggevend voor de nadere uitwerking.

Deze voorstellen zullen we gebundeld ter besluitvorming voorleggen. Wij gaan er vanuit dat u daarmee in december 2008 een *definitief* besluit over de *GR-Meerstad* kunt nemen.

Het spreekt voor zich, dat deze tekst in beide colleges en raden wordt besproken. Voordat tot definitieve besluitvorming wordt overgegaan doen wij u de suggestie om een gezamenlijke raadscommissie te organiseren waarin de externe adviseurs hun bevindingen op het gebied van de taken, bevoegdheden en financiën presenteren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders
van Slochteren,

De burgemeester,

De secretaris,

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester, ^{1b}

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, appearing as a series of connected, wavy lines.

A simple, horizontal handwritten flourish consisting of a single, slightly wavy line.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

RESEARCH REPORT
NO. 1000
1960

Bijlage I. Verantwoordelijkheden GR (taakvelden)

Indicatief

Deze lijst wordt werkendeweg gepreciseerd

0. Algemeen bestuur

- bestuursorganen (AB/DB)
- bestuursondersteuning (GR organisatie).

1. Openbare orde en veiligheid

Beleid

- Veilige inrichting van het gebied

Uitvoering (via gemeentelijke organisatie)

- Extra capaciteit brandweer

2. Verkeer, vervoer en Waterstaat

Beleid

- Aanleg wegen (verloopt primair via het GEMM)
- OV plan (OV-bureau)

Uitvoering (via gemeentelijke organisatie)

- Tijdelijk beheer

3. Economische zaken

Beleid

- Retailvisie, bedrijventerreinen

4. Onderwijs &

5. Cultuur en recreatie

Beleid

- Voorzieningensvisie (waarin alle onderwijs, cultuur en recreatieaspecten zijn opgenomen; nu nadere houtskoolschets)

Uitvoering (via gemeentelijke organisatie)

- Bouw scholen, multifunctionele centra, aanleg sportvelden
- Tijdelijke beheer en exploitatie

6. Sociale voorzieningen

7. Volksgezondheid (lees: Wmo) en milieu

Beleid

- Onderdeel voorzieningensvisie

Uitvoering

- Wmo geschikte inrichting

Milieu

Beleid

- Duurzaamheidsvisie
- Beleid op het gebied van afval, riool, waterzuivering
- Bodembeleid

Uitvoering (via gemeentelijke organisatie)

- Aanleg en tijdelijk beheer (afval, riool, waterzuivering)
- Bodem toezicht en handhaving

8. Ruimtelijke ordening

Beleid

- Bestemmingsplannen (de jure via de gemeenten de facto via de GR)
- Ruimtelijke inrichting (GEMM)
- Woningbouw (GEMM)

Uitvoering (via gemeentelijke organisatie)

- Bouwvergunningen
- Milieuvergunningen
- Tijdelijk beheer openbare ruimte en ecologisch beheer
- Toezicht en handhaving (tijdelijk)